

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон
ба номи Шириншох Шохтемур, доктори
иҷтимоӣ, кишоварзӣ, профессор

Маҳмадёрзода У.М.

 с.2026

ХУЛОСАИ

чаласаи васеи кафедраҳои факултети иқтисодии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур ба кори диссертатсионии Юсуфзода Исмоил Умарали дар мавзӯи «Такмили механизми истифодабарии захираҳои меҳнатӣ дар корхонаҳои кишоварзӣ (дар мисоли вилояти Суғд)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси: 6D051900–Ташкил ва меъёргирии меҳнат (6D051901- Иқтисодиёти меҳнат ва демография).

Кори диссертатсионӣ дар кафедраи ташкили истеҳсолот дар корхонаҳои КАС-и Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур иҷро карда шудааст.

Юсуфзода Исмоил Умарали, соли таваллуд 14.12.1992, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон. Соли 2010 ба МДТ коллеҷи кишоварзии ноҳияи Мастчоҳ аз рӯйи ихтисоси ҳисобгирӣ бухгалтерӣ дохил шуда, онро соли 2012 хатм намудааст, ҳамон сол ба факултети иқтисодии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур аз рӯйи ихтисоси иқтисодиёти истеҳсолоти аграрӣ дохил шуда, онро соли 2015 хатм намуда, ба шӯъбаи магистратураи донишгоҳи мазкур аз рӯйи ихтисоси иқтисодиёти истеҳсолоти аграрӣ дохил шуда, онро соли 2017 хатм намудааст.

Аз соли 2019 то ҳол ба ҳайси ассистенти кафедраи ташкили истеҳсолот дар корхонаҳои КАС-и Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур фаъолият дорад. Солҳои 2017-2020 шӯъбаи рӯзонаи магистратура, докторантура ва аспирантураи Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемурро аз рӯйи ихтисоси 6D060500- Иқтисодиёт хатм намудааст.

Кори диссертатсионӣ аз муқаддима, се боб, хулоса, феҳристи адабиёти истифодашуда иборат аст. Диссертатсия 178 саҳифаи матни компютериро дар бар гирифта, аз 28 ҷадвал, 13 расм иборат буда, феҳристи адабиёти истифодашуда 161 маъхазро ташкил медиҳад.

Роҳбари илмӣ: Насиров Раҳимбек-доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи ташкили истеҳсолот дар корхонаҳои КАС-и Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур.

1. Мубрамияти мавзуи диссертатсия. Мубрамияти мавзуи мазкур дар меҳвари иқтисодиёти бозоргонӣ, махсусан дар доираи самти тақмили механизми истифодабарии захираҳои меҳнатӣ, ки дар соҳаи кишоварзӣ мақоми хосеро дорост, арзёбӣ гаштааст. Масъалаи мазкур дар шароити имрӯза, ки иқтисодиёт бо таҳаввулотӣ пайваستا дар бозорҳои молӣ ва пулӣ, аз ҷумла асёр рӯ ба рӯ мебошад, диққати хосро талаб мекунад. Омӯзиш, таҳлили ҳозираи иқтисодиёти бозоргонӣ дар ҷорабиниҳо ва тадбирҳои муайяншуда барои расидан ба мутаносибии системаи иқтисодӣ ва тараққиёти он мавриди баҳсҳои илмӣ-амалӣ гаштааст, вале аз нуқтаи назари муносибатҳои бозоргонӣ дар фаъолияти ниҳонии истифодабарии меҳнат камтар ба назар мерасанд. Назар ба он ки бозорҳои молӣ ва пулӣ бевосита аз фаъолияти бозори меҳнат вобастагии қавӣ доранд, зарур аст, ки муносибати мо ба ин бозорҳо тағйир ёбад. Афзалиятнокии бозори меҳнат бояд дар маркази диққат қарор гирад, зеро он асос ва бунёди тамоми бозорҳои дигар, аз ҷумла бозори молӣ ва пулиро ташкил медиҳад. Бе мавҷудияти қувваи қориӣ самаранок ва бозътимод рушди иқтисодии устувор ва рақобатпазирӣ дар бозорҳои ҷаҳонӣ ғайриимкон хоҳад буд.

Самаранок истифода бурдани захираҳои меҳнатӣ дар соҳаи кишоварзӣ метавонад ба рушди мутавозини тамоми иқтисодиёт саҳм гузорад. Дар шароити муосири соҳаи кишоварзии Тоҷикистон, ки соҳаи муҳим ва меҳнатталаб аст, ин масъала аз аҳаммияти хос бархурдор мебошад. Бе баланд бардоштани самаранокӣ равандҳои меҳнатӣ ва ворид намудани усулҳои нав ва пешрафтаи технологӣ дар истеҳсолот, расидан ба нуқтаҳои пешбинишуда ва дурнамои соҳаи кишоварзӣ имконнопазиранд.

Аз ин рӯ, таҳқиқи робитаҳо миёни бозори меҳнат ва бозорҳои молӣ ва пулӣ барои муайян кардани роҳҳои беҳтарини истифодаи захираҳои меҳнатӣ дар соҳаи кишоварзӣ на танҳо аз назари иқтисодӣ муҳим аст, балки аз нуқтаи назари сиёсати давлат ҳам аҳаммият дорад. Дар ҳолати мазкур бартарияти бозори меҳнат, тақмили механизми истифодаи захираҳои он ҳамчун самти асосӣ барои таъмини устувори иқтисодиёт ва афзоиши сатҳи иқтисодӣ-ичтимоии аҳолии деҳот бояд ба назар гирифта шавад.

Бозори муосири меҳнат дар соҳаи кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон як қатор омилҳоро дар бар мегирад, ки ба паст шудани сатҳи бекорӣ монеа мешаванд. Яке аз омилҳои асосӣ маҳдудияти иқтисодии соҳаҳои иқтисодии ҷумҳурӣ барои таъмин намудани шуғли пурраи қувваи қориӣ мавҷуда мебошад, ки ин ба зиёдтагии захираҳои меҳнатӣ сабаб мегардад. Дар бозори меҳнати соҳаи кишоварзӣ нигоҳ доштани таносуби байни пешниҳод (қойҳои қорӣ) ва талабот дида мешавад. Ҳолати мазкур дар мисоли ҳозираи зиёдшавии шахсони бекор муайян мегардад ва он ба таври пинҳонӣ дида мешавад.

2. Мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯ ба шиносномаи ихтисос ва мухтавои диссертатсия. Таҳқиқот бо Шиносномаи ихтисосҳои КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ гардонида шудааст. Объект, мавзӯ ва наwgониҳои диссертатсия ба бандҳои Шиносномаи ихтисосҳои КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 6D051900–Ташкил ва бамеъёргии меҳнат (6D051901- Иқтисодиёти меҳнат ва демография) мувофиқат мекунад.

Натиҷаҳои дар таҳқиқот аз ҷониби муаллиф бадастоварда ба бандҳои шиносномаи ихтисоси зикршуда мутобиқат мекунад. Натиҷаҳои диссертатсия дорои аҳамияти илмӣ амалӣ дошта, ба рушди илми иқтисодӣ саҳми худро мегузоранд.

3. Алоқамандии мавзӯи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ. Диссертатсия дар доираи таъбиқи «Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 01.10. 2016, №392), «Барномаи амнияти озуқаворӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020-2024» (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.05.2020, №386), «Консепсияи ташкил ва рушди кластерҳои агросаноатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои то давраи соли 2040» (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.10.2020, №566), «Барномаи рушди низоми агроозуқаворӣ ва кишоварзии устувор барои давраи то соли 2030» (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 01.03.2023, №54), инчунин, нақшаи корҳои илмӣ-таҳқиқотии кафедраи ташкили истеҳсолот дар корхонаҳои КАС-и Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур дар мавзӯи саноатикунории истеҳсолоти кишоварзӣ ҳамчун омили рушди КАС мусоидат менамояд.

4. Мутобиқати теъдод ва мазмунӣ интишороти натиҷаҳои илмӣ ба мухтавои диссертатсия ва автореферати он. Муқаррароти асосӣ ва ҳулосаҳои диссертатсия дар 15 кори илмӣ, аз ҷумла 5 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои илмӣ, ки ба номгӯӣ нашрияҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон вориданд, нашр гардидааст, ки ба талаботи банди 35-уми Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад.

Номгӯӣ муҳимтарин корҳои, ки моҳияти илмӣ диссертатсияро инъикос менамоянд:

РЎЙХАТИ МАҚОЛАҲОИ ЧОПШУДА АЗ РЎЙИ МАВЗУЪ:

А) Мақолаҳое, ки дар маҷаллаҳои тақризшаванда ва тавсиякардаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии

Тоҷикистон ба таъъ расидаанд:

[1-М]. Юсуфзода И. У. Ташкили ҷойи корӣ яке аз самтҳои танзими давлатии самаранокии истифодабарии захираҳои меҳнатӣ [Матн]. / И. У. Юсуфзода //Маҷаллаи назариявӣ ва илмию истеҳсолии «Кишоварз». ДАТ ба номи Шириншоҳ Шохтемур.-Душанбе, 2025.-№ 2. (107).- С.308-314. ISSN 2074 – 5435

[2-М]. Юсуфзода И. У. Ҳавасмандӣ-омили муҳими таъмини самаранокии истифодабарии захираҳои меҳнатӣ [Матн]. / И. У. Юсуфзода //Маҷаллаи назариявӣ ва илмию истеҳсолии «Кишоварз». ДАТ ба номи Шириншоҳ Шохтемур.-Душанбе, 2023.-№ 2. (99).- С. 273-278. ISSN 2074 – 5435

[3-М]. Юсуфзода И. У. Ҳолати ҳозираи демографӣ ва истифодабарии захираҳои меҳнатӣ дар соҳаи кишоварзии вилояти Суғд [Матн]. / И. У. Юсуфзода //Маҷаллаи илмию сиёсии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.-Душанбе, 2022.-№3. (57).- С. 139-142 ISSN 2074 – 5435.

[4-М]. Юсуфзода И. У., Насиров Р. Ташкили оқилонаи истифодабарии захираҳои меҳнатӣ дар корхонаҳои кишоварзӣ [Матн]. / И.У. Юсуфзода., Р. Насиров //Маҷаллаи назариявӣ ва илмию истеҳсолии «Кишоварз». ДАТ ба номи Шириншоҳ Шохтемур.-Душанбе.-2020.-№1. (86).- С. 112-112 ISSN 2074-5435.

[5-М]. Юсуфзода И.У., Насиров Р., Анваров И.М. Идоракунии захираҳои меҳнатӣ дар шароити бозор [Матн]. / И.У. Юсуфзода., Р. Насиров., И.М. Анваров //Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.-Душанбе, 2020.-№6.- С. 135-142 ISSN 2413 – 5151

Б). Мақолаҳои илмие, ки дар маҷмуаҳо ва дигар нашрияҳои илмӣ-амалӣ чоп шудаанд:

[6-М]. Юсуфзода И.У. Принципиҳои ташкили оқилонаи истифодабарии захираҳои меҳнатӣ [Матн]. / И.У. Юсуфзода /Маводҳои конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Идоракунии соҳаи кишоварзӣ дар шароити гузариш ба иқтисоди рақамӣ». ДАТ ба номи Шириншоҳ Шохтемур.-Душанбе,2025.- С. 46-49.

[7-М]. Юсуфзода И.У. Рушди механизми истифодабарии захираҳои меҳнатӣ дар корхонаҳои кишоварзӣ [Матн]. / И.У. Юсуфзода /Маводҳои конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Такмили баҳисобгирӣ ва низоми молиявӣ дар шароити иқтисодиёти рақамӣ». ДАТ ба номи Шириншоҳ Шохтемур.- Душанбе,2024.- С.262-265.

[8-М]. Юсуфзода И.У. Захираҳои меҳнатӣ ва роҳҳои мукамалгардонии онҳо дар шароити иқтисодӣ бозоргонӣ [Матн]. / И.У. Юсуфзода /Маводҳои конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Такмили баҳисобгирӣ ва низоми молиявӣ дар шароити иқтисодӣ рақамӣ». ДАТ ба номи Шириншох Шохтемур.- Душанбе, 2024.- С.268-272.

[9-М]. Юсуфзода И.У., Ятимова Б.М. Захираҳои меҳнатӣ ва ҳолати истифодабарии онҳо дар корхонаҳои кишоварзӣ [Матн]. / И.У. Юсуфзода., Б.М. Ятимова /Маводҳои конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Масъалаҳои муҳими самаранок истифодабарии заминҳои қора дар шароити биологикунӣ ва экологикунӣ истеҳсолоти кишоварзӣ». ДАТ ба номи Шириншох Шохтемур.- Душанбе, 2022.- С.199-205.

[10-М]. Юсуфзода И.У., Ятимова Б.М. Ташкили оқилона идоракунии захираҳои меҳнатӣ [Матн]. / И.У. Юсуфзода., Б.М. Ятимова /Маводҳои конфронси байналмилалӣ илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Масъалаҳои муҳими самаранок истифодабарии захираҳои оби заминӣ дар шароити иқтисоди бозоргонӣ ва тағйирёбии иқлим». ДАТ ба номи Шириншох Шохтемур.- Душанбе, 2022.- С.263-268.

[11-М]. Юсуфзода И.У., Ятимова Б.М. Истифодабарии оқилонаи захираҳои меҳнатӣ дар корхонаҳои кишоварзӣ [Матн]. / И.У. Юсуфзода Б.М. Ятимова /Маводҳои конфронси байналмилалӣ илмӣ- амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Саноатикунӣ ва истеҳсолоти кишоварзӣ: ҳолат ва дурнамои рушд». ДАТ ба номи Шириншох Шохтемур Душанбе.-2021.- С.265-270

[12-М]. Юсуфзода И.У., Насиров Р. Асосҳои назариявии истифодабарии захираҳои меҳнатӣ. [Матн]. / И.У. Юсуфзода., Р. Насиров /Маводҳои конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Инноватсия омили самарабахши алоқаи илм ва истеҳсолот». ДАТ ба номи Шириншох Шохтемур.-Душанбе, 2019.- С. 416-420.

[13-М]. Юсуфзода И.У. Омилҳои баланд бардоштани маҳсулнокии меҳнат дар корхонаҳои кишоварзӣ [Матн]. / И.У. Юсуфзода /Маводҳои конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Технологияи инноватсионӣ нигоҳдори ва коркард, логистикаи меваю сабзавот: нигоҳе ба оянда». ДАТ ба номи Шириншох Шохтемур.-Душанбе, 2019.- С.405-406.

[14-М]. Юсуфзода И.У., Анваров И.М., Саидов М.С. Трудоспособность и занятость населения-важное условие организации труда [Текст]. / И.У. Юсуфзода., И.М. Анваров., М.С. Саидов /Маводҳои конфронси илмӣ- амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Инноватсия омили самарабахши алоқаи илм ва истеҳсолот». ДАТ ба номи Шириншох Шохтемур.-Душанбе, 2019.- С. 176-179.

[15-М]. Юсуфзода И.У., Анваров И.М., Ятимова Б.М. Концепсия идоракунии захираҳои меҳнатӣ дар шароити бозор [Матн]. / И.У. Юсуфзода., И.М. Анваров., Б.М. Ятимова /Маводҳои конфронси илмӣ- амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Таъминоти инноватсионии рушди устувори соҳаи кишоварзӣ». ДАТ ба номи Шириншох Шохтемур.-Душанбе, 2018.-С. 62-64.

5. Мавҷудияти санадҳои тасдиқкунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ.

Натиҷаҳои назариявии дар диссертатсияи пешниҳодшуда дар раванди таълим аз ҷанҳони ташкили илмӣ меҳнат, ташкили истеҳсолоти кишоварзӣ, шаклҳои гуногуни хоҷагидорӣ, бозорҳои кишоварзӣ, географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демографӣ, иқтисодӣ рушди деҳот, асосҳои рақамкунонии кишоварзӣ дар Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур татбиқ ва амалӣ шуда истодаанд (санади татбиқ № 02\133, аз 17. 02. 2025). Баъзе натиҷаву тавсияҳои аз таҳқиқоти диссертатсионӣ муаллиф баромада, дар фаъолияти Раёсати кишоварзии мақомоти иҷроии ҳокимияти давлатии ноҳияи Мастчоҳ татбиқ карда шудааст (санади татбиқ №16, аз 28. 03. 2025).

6. Саҳми довтолаб дар иҷрои таҳқиқоти диссертатсионӣ.

Ҳамаи давраҳо аз рӯйи иҷрои нақшаҳои кори илмӣ бо иштироки бевоситаи муаллиф гузаронида шудааст. Муаллиф дар тақмили методикаи муайян намудани самаранокии иқтисодӣ, омилҳои таъсиррасонанда ва тақмили механизми истифодабарии захираҳои меҳнатӣ саҳми худро гузоштааст, (дар ҷадвали 1.1.1 акси худро ёфтааст). Унвонҷӯ мустақилона натиҷаҳои таҳқиқотро ҷамъбаст намуда, тавсияҳои илмӣ-амалиро оид ба тақмили механизми истифодабарии захираҳои меҳнатӣ пешниҳод намудааст, ки таъсири бевоситаи худро ба сатҳи иқтисодии соҳаи кишоварзӣ, хусусан коргарони он мерасонад.

Қарори ҷаласаи васеи кафедраҳои факултети иқтисодии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур

Баъди шунидан ва муҳокима намудани диссертатсияи Юсуфзода Исмоил Умарали дар мавзӯи «Тақмили механизми истифодабарии захираҳои меҳнатӣ дар соҳаи кишоварзӣ (дар мисоли вилояти Суғд)» ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси: 6D051900—Ташкил ва меъёргирӣ меҳнат (6D051901-Иқтисодӣ меҳнат ва демография), тақриси роҳбари илмӣ, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Носиров Р. ва баромадкунандагон, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Раҷабов Р.К., номзоди илмҳои иқтисодӣ, дотсент Исломов Ғ. Ҳ., номзоди илмҳои иқтисодӣ, дотсент Исмоилов И. М., ва номзоди илмҳои иқтисодӣ, дотсент Кабиров С. Ҷ. маҷлиси васеи кафедраҳои факултети иқтисодии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур ҳулосаи пешниҳод гардидаро оид ба мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯ ба

шиносномаи ихтисос, навгонии илмӣ, аҳаммият ва хулосаҳои диссертатсия, инчунин натиҷаҳои корҳои нашршудаи диссертатсияи Юсуфзода Исмоил Умарали

Қарор мекунад:

1. Диссертатсияи Юсуфзода Исмоил Умарали дар мавзӯи «Такмили механизми истифодабарии захираҳои меҳнатӣ дар соҳаи кишоварзӣ (дар мисоли вилояти Суғд)» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) доктор аз рӯйи ихтисоси: 6D051900–Ташкил ва меъёргирии меҳнат (6D051901-Иқтисодиёти меҳнат ва демография), ҷавобгӯ ба талаботи муқарраргардида арзёбӣ мегардад ва ба экспертизаи марҳилаи навбатӣ пешниҳод карда мешавад.

2. Ба Юсуфзода Исмоил Умарали нусхаи протокол ва хулосаи маҷлиси васеи кафедраҳои факултети иқтисодии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шохтемур дар бораи дуруст ба расмӣ дароварда шудани диссертатсия ва пешниҳоди он ба экспертизаи давраи навбатӣ дода шавад.

Ҳангоми овоздиҳӣ ба масъалаи мазкур 20 нафар иштирок доштанд:
тарафдор - 20 нафар,
зид - нест,
бетараф – нест.

Хулоса дар ҷаласаи васеи кафедраҳои факултети иқтисодии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шохтемур аз 12.03.2026, протоколи № 6\1 қабул шудааст.

Раиси маҷлис: Декани факултети
иқтисодии Донишгоҳи аграрии
Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ
Шохтемур, н.и.и., дотсент

Олимов А. Х.

Котиби маҷлис: н.и.и., дотсенти
кафедраи иқтисодиёт ва рақамикунонии
КАС-и Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон
ба номи Шириншоҳ Шохтемур

Пирназаров Ш. М.

Имзоҳои Олимов А.Х. ва Пирназаров Ш.М.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори шӯъбаи таъминоти ҳуқуқӣ ва
кадрҳои ДАТ ба номи Шириншоҳ Шохтемур

Қурбонзода А. Х.